

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 259/2026-26

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duřu a sudcov Ladislava Duditřa a Rastislava Kařřáka (sudca spravodajca) v konaní podľa řl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sřařnosti sřařovateřa [REDACTED] zastúpeného Mgr. Petrom Kupkom, advokátom, Hlavná 23, Trnava, proti postupu Mestského súdu Bratislava IV v konaní vedenom pod sp. zn. B3-11Cpr/7/2020 (v období po právoplatnosti nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky ř. k. IV. ÚS 103/2025-22 z 22. apríla 2025) takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Mestského súdu Bratislava IV v konaní vedenom pod sp. zn. B3-11Cpr/7/2020 (v období po právoplatnosti nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky ř. k. IV. ÚS 103/2025-22 z 22. apríla 2025) **b o l o p o r u ř e n é** základné právo sřařovateřa na prerokovanie veci bez zbytočných prietřahov podľa řl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a podľa řl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd, ako aj jeho právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa řl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Mestskému súdu Bratislava IV **p r i k a z u j e** v konaní sp. zn. B3-11Cpr/7/2020 konať bez zbytočných prietřahov.
3. Sřařovateřovi **p r i z n á v a** finančné zadostřučinenie **1 000 eur**, ktoré **j e** Mestský súd Bratislava IV **p o v i n n ý** vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Mestský súd Bratislava IV **j e p o v i n n ý** nahradiť sřařovateřovi trovy konania **1 014,41 eur** a zaplatiť ich jeho právnomu zástupcovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
5. Vo zvyšnej řasti ústavnej sřařnosti **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 16. marca 2026 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), ako aj práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Mestského súdu Bratislava IV (ďalej len „mestský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. B3-11Cpr/7/2020 (v období po právoplatnosti nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. IV. ÚS 103/2025-22 z 22. apríla 2025) (ďalej len „napadnuté konanie“). Navrhuje v napadnutom konaní mestskému súdu prikázať konať bez zbytočných prietáhov a domáha sa priznania primeraného finančného zadostučinenia 3 000 eur, ako aj náhrady trov konania spojených s podaním ústavnej sťažnosti.

2. Ústavný súd uznesením č. k. IV. ÚS 259/2026-15 z 5. mája 2026 podľa § 56 ods. 5 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) prijal ústavnú sťažnosť na ďalšie konanie v celom rozsahu.

3. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ podal 23. decembra 2019 na Okresnom súde Piešťany (v súčasnosti Okresnom súde Trnava, pozn.) proti Ministerstvu vnútra Slovenskej republiky (ďalej len „žalovaný“) antidiskriminačnú žalobu v zmysle § 9 ods. 2 zákona č. 365/2004 Z. z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon) v znení neskorších predpisov. Okresný súd Piešťany postúpil vec 23. februára 2020 Okresnému súdu Bratislava III. Dňa 30. novembra 2021 Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol o príslušnosti Okresného súdu Bratislava III na prejednanie sporu. V napadnutom konaní, ktoré je v súčasnosti vedené na mestskom súde, nebolo do dňa podania tejto (opakovanej) ústavnej sťažnosti sťažovateľa vydané meritórne rozhodnutie.

4. Sťažovateľ poukázal na to, že na základe ním 28. februára 2025 podanej ústavnej sťažnosti následne ústavný súd nálezom č. k. IV. ÚS 103/2025-22 z 22. apríla 2025 (ďalej len „nález ústavného súdu“) konštatoval, že postupom mestského súdu v napadnutom konaní bolo porušené jeho právo na konanie bez zbytočných prietáhov a mestskému súdu prikázal konať bez zbytočných prietáhov.

5. K ďalšiemu priebehu napadnutého konania uviedol, že mestský súd vo veci uskutočnil pojednávanie 17. júna 2025. Ďalšie pojednávanie, ktoré sa malo konať 18. septembra 2025 bolo odročené na 9. december 2025, avšak ani v tomto termíne sa pojednávanie neuskutočnilo (bolo zrušené bez nariadenia nového termínu).

II.

Argumentácia sťažovateľa

6. Sťažovateľ vo vzťahu k napadnutému konaniu namieta, že napriek vydanému nálezu ústavného súdu, ktorým bolo konštatované porušenie jeho práva na konanie bez prieťahov, mestský súd vo veci nerozhodol, navyše, vo sa veci uskutočnilo len jedno pojednávanie. Argumentoval, že mestský súd je napriek vydanému nálezu ústavného súdu vo veci opäť nečinný. Dodal, že povaha veci si pritom vyžadovala zvýšenú pozornosť a efektívnosť jeho postupu. Podľa názoru sťažovateľa nie je nečinnosť mestského súdu ničím ospravedlnená, pretože ani implementácia reformy súdnej mapy a s tým súvisiaci presun sudcov a súdnych spisov nemôže byť ospravedlniteľným dôvodom na prieťahy v predmetnom konaní, obzvlášť, ak tieto pokračujú aj po vydaní nálezu ústavného súdu.

III.

Vyjadrenie mestského súdu

7. Mestský súd vo svojom vyjadrení sp. zn. 1SprV/339/2026 doručenom ústavnému súdu 26. mája 2026 vo vzťahu k vykonaným procesným úkonom (v období po právoplatnosti nálezu ústavného súdu) uviedol, že 11. júna 2025 a 16. júna 2026 doručili dve svedkyne mestskému súdu ospravedlnenie svojej neúčasti na pojednávaní nariadenom na 17. jún 2025, pričom po vykonaní predmetného pojednávania to bolo odročené na 18. september 2025 (na účel doplnenia dokazovania výsluchom svedkov). Žalovaný doručil na mestský súd vyjadrenie 8. júla 2025 a 10. júla 2025 mestskému súdu doručil identifikačné údaje svedka. Mestský súd 9. júla 2025 doručoval dôkazy žalobcu (sťažovateľa) Slovenskému národnému stredisku pre ľudské práva a zároveň doručoval sporovým stranám a svedkom upovedomenie o zrušení pojednávania (nariadeného na 18. september 2025), vo veci bol zároveň nariadený nový termín pojednávania na 9. december 2025 (predvolania boli vydané 23. októbra 2025). Následne 8. decembra 2025 doručoval upovedomenie o zrušení tohto pojednávania a 20. mája 2026 doručoval predvolania na pojednávanie nariadené na 1. september 2026. Vo vyjadrení uviedol, že podľa jeho názoru v napadnutom konaní nedošlo z jeho strany k prieťahom. Dodal, že termín pojednávania pôvodne nariadený na 18. september 2025 bol zrušený z osobných dôvodov na strane zákonnej sudkyne a nový termín pojednávania (určený na 9. december 2025) bol zrušený zo zdravotných dôvodov na strane zákonnej sudkyne. Ďalej uviedol, že z dôvodu množstva vopred nariadených termínov pojednávania, práceneschopnosti zákonnej sudkyne v decembri 2025 a avizovaného sťahovania mestského súdu do novej budovy nebolo možné promptne nariadiť nový termín pojednávania. Na záver dodal, že aj aktuálny termín pojednávania (na 1. september 2026) bol určený po zohľadnení dovolenkového obdobia v mesiacoch júl a august 2026, keďže predmetom nadchádzajúceho pojednávania je výsluch viacerých svedkov a možno predpokladať ich neprítomnosť na pojednávaní z dôvodu vopred plánovaných letných dovolení.

8. Ústavný súd nepovažoval za účelné vyzývať sťažovateľa na zaujatie stanoviska k vyjadreniu, keďže jeho obsah nevedol k pochybnostiam o potrebe vyhovieť ústavnej sťažnosti v jej esenciálnej podstate (porušenie označených práv).

IV. Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

9. Ústavný súd podľa § 58 ods. 3 zákona o ústavnom súde upustil od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ústavnou sťažnosťou, ako aj s vyjadrením mestského súdu dospel k názoru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

10. Podstata argumentácie sťažovateľa v súvislosti s namietanými prietiahmi (čl. 48 ods. 2 ústavy, čl. 38 ods. 2 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru) v napadnutom konaní sa sústreďuje do namietania nečinnosti mestského súdu napriek už v danej veci vydanému nálezovi ústavného súdu.

11. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Samotným prerokovaním veci na súde alebo inom štátnom orgáne sa právna neistota neodstráni. K vytvoreniu žiadateľného stavu, t. j. stavu právnej istoty, dochádza až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu (IV. ÚS 250/2025).

12. Základnou povinnosťou súdu a sudcu je zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie. Povinnosť súdu a sudcu konať bez prietahov podľa právnej úpravy účinnej od 1. júla 2016 je *expressis verbis* zakotvená ako základný princíp civilného sporového konania v čl. 17 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), podľa ktorého súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným prietahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb.

13. Pokiaľ ide o posúdenie kritéria právna a skutková zložitnosť veci, ústavný súd konštatuje, že po právnej stránke ide o vec, ktorá patrí k štandardnej agende všeobecných súdov. Ani z vyjadrenia mestského súdu nevyplýva žiadna osobitná okolnosť, ktorá by indikovala skutkovú zložitnosť veci.

14. V rámci posudzovania ďalšieho kritéria, a to správania sťažovateľa, ústavný súd dospel k záveru, že na jeho strane neboli zistené také skutočnosti, ktoré by samy osebe rozhodujúcim spôsobom vplývali na celkovú dĺžku napadnutého konania a mali by za následok vznik prietahov.

15. Tretím hodnotiacim kritériom je postup mestského súdu. K tomu je potrebné v prvom rade uviesť, že vzhľadom na to, že v danej veci už bolo nálezom ústavného súdu v predchádzajúcom období konštatované porušenie práva sťažovateľa na konanie bez zbytočných prietahov, bolo namieste od mestského súdu v jeho postupe očakávať zvýšenú mieru rýchlosti konania. V danom prípade však tomu tak nie je.

16. Predchádzajúci nález ústavného súdu nadobudol právoplatnosť 9. mája 2025, mestský súd tak ani po uplynutí viac ako roka od konštatovania porušenia práv sťažovateľa nedospel do štádia vydania (aspoň neprávoplatného) meritórneho rozhodnutia vo veci. V posudzovanom období uskutočnil len 1 pojednávanie (17. júna 2025), pričom ďalšie pojednávania (ktoré sa mali konať 18. septembra 2025 a 9. decembra 2025) boli zrušené z dôvodov práve na strane mestského súdu (resp. zákonnej sudkyne). V druhej polovici minulého roka (2025) tak mestský súd vo veci reálne nevykonával žiaden úkon smerujúci k vydaniu rozhodnutia. A rovnako je tomu tak aj počas

doterajšieho priebehu roka 2026, keď prvoinštančný súd až po prijatí (5. mája 2026) tejto opakovanej ústavnej sťažnosti sťažovateľa ústavným súdom na ďalšie konanie doručoval (20. mája 2026) sporovým stranám a svedkom predvolania na pojednávanie určené až na 1. september 2026.

17. Na základe už uvedeného preto ústavný súd aj v prípade tejto opakovanej ústavnej sťažnosti musí konštatovať, že v postupe mestského súdu došlo k vzniku prietáhov, a to najmä v dôsledku jeho nečinnosti v uvedenom období, keď mestský súd (po zohľadnení najbližšieho termínu ďalšieho pojednávania až v septembri tohto roka) v zásade počas jedného roka vo veci neuskutočnil žiaden úkon smerujúci k rozhodnutiu vo veci.

18. Ústavný súd preto dáva do pozornosti, že od účastníkov konania obracajúcich sa na všeobecné súdy s dôverou, že bude v ich veci spravodlivo a včas rozhodnuté, nie je možné spravodlivo požadovať, aby „strpeli“ nedostatky na strane všeobecného súdu (resp. štátu) spôsobené zlou organizáciou práce či v dôsledku nedostatočného personálneho obsadenia súdov. Ústavný súd v zmysle svojej konštantnej rozhodovacej činnosti zdôrazňuje, že štát je primárne zodpovedný za to, aby zabezpečil dostatočné personálne a materiálno-technické podmienky na riadny výkon spravodlivosti a nedostatky v tejto oblasti v žiadnom prípade nesmú byť na ujmu právam účastníkov konania, v tomto prípade sťažovateľa.

19. S poukazom na uvedené tak z ústavnoprávneho hľadiska ústavný súd nemohol (ani pri tejto opakovanej ústavnej sťažnosti sťažovateľa) akceptovať postup prvoinštančného súdu ako súladný s právom sťažovateľa na konanie bez prietáhov a po zhodnotení všetkých okolností prípadu dospel k jednoznačnému záveru (primárne s poukazom na uvedenú nečinnosť), že napadnuté konanie trpí prietahmi, ktoré idú na vrub postupu mestského súdu. V napadnutom konaní sa nepostupovalo v intenciách čo najrýchlejšieho a efektívneho prerokovania a ukončenia veci.

20. Ústavný súd preto konštatuje, že postupom mestského súdu v napadnutom konaní bolo porušené základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 38 ods. 2 listiny, ako aj jeho právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku nálezu).

V.

Prikázanie vo veci konať a priznanie primeraného finančného zadost'učinenia

21. V súlade s čl. 127 ods. 2 ústavy v spojení s § 133 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže prikázať, aby ten, kto porušil základné práva a slobody sťažovateľa svojou nečinnosťou, vo veci konal. Vzhľadom na skutočnosť, že ústavný súd rozhodol o porušení základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 38 ods. 2 listiny, ako aj jeho práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom mestského súdu v napadnutom konaní, pričom napadnuté konanie nie je právoplatne ukončené, mestskému súdu prikázal, aby vo veci konal bez zbytočných prietáhov a odstránil tak stav právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľ nachádza (bod 2 výroku nálezu).

22. Keďže ústavný súd rozhodol, že právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez prietáhov (podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa čl. 38 ods. 2 listiny a podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) bolo porušené,

zaoberal sa aj žiadosťou sťažovateľa o priznanie primeraného finančného zadost'učinenia. Sťažovateľ požadoval priznanie zadost'učinenia 3 000 eur, čo odôvodňoval poukazom na dĺžku napadnutého konania bez vydania meritórneho rozhodnutia, a to po zohľadnení vydania (predchádzajúceho) nálezu ústavného súdu v tejto veci.

23. Cieľom finančného zadost'učinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez pokračujúceho porušovania základného práva (III. ÚS 103/2018). Podľa názoru ústavného súdu v tomto prípade prichádza do úvahy priznanie finančného zadost'učinenia, pričom pri jeho určení ústavný súd vychádza zo zásad spravodlivosti aplikovaných Európskym súdom pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadost'učinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

24. Pri ustálení sumy finančného zadost'učinenia ústavný súd prihliadal na tieto základné okolnosti. Prvou je zohľadnenie dĺžky napadnutého konania, a to s dôrazom na to, že v jeho priebehu mestský súd v zásade nevykonával žiaden procesný úkon relevantný pre rozhodnutie vo veci. Tiež prihliadol na to, že na strane sťažovateľa nezistil žiadnu okolnosť majúcu za následok predĺženie napadnutého konania. Preto rozhodol o priznaní finančného zadost'učinenia 1 000 eur (bod 3 výroku nálezu). Ústavný súd v súlade s čl. 127 ods. 3 ústavy a § 133 ods. 3 písm. e) zákona o ústavnom súde nevyhovел tej časti ústavnej sťažnosti, v ktorej sťažovateľ žiadal priznať finančné zadost'učinenie nad ústavným súdom priznanú sumu (bod 5 výroku nálezu).

VI.

Trovy konania

25. Ústavný súd priznal sťažovateľovi (§ 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde) nárok na náhradu trov konania v celkovej sume 1 014,41 eur (bod 4 výroku nálezu).

26. Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľa ústavný súd vychádzal z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov [(ďalej len „vyhláška“); § 11 ods. 3, § 13a, § 16 ods. 3 vyhlášky]. Základná sadzba odmeny za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2026 je 396,50 eur a hodnota režijného paušálu je 15,86 eur. Sťažovateľovi vznikol nárok na náhradu trov konania za dva úkony právnej služby uskutočnené v roku 2026 (prevzatie a príprava zastúpenia a podanie ústavnej sťažnosti). Ústavný súd vypočítanú náhradu trov sťažovateľa zvýšil podľa § 18 ods. 3 vyhlášky o daň z pridanej hodnoty, pretože jeho právny zástupca je platiteľom tejto nepriamej dane.

27. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je mestský súd povinný uhradiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 CSP) označeného v záhlaví nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 2. júna 2026

Libor Duľa
predseda senátu